

Jiří Hubač

IKARŮV PÁD

Výběr pro gramofonovou desku František Filip
Hudba Jiří Malásek a Jiří Bažant

otec	Vladimír Menšík
matka	Jana Hlaváčová
Ondřej	Jaromír Hanzlík
strýc	Čestmír Řanda
Lenka	Regina Rázlová
dr. Houdek	Josef Vinklář
Miluška	Iva Janžurová
předseda ZV ROH	František Hanus
číšník	Vítězslav Jirsák

Filmový symfonický orchestr
řídí Štěpán Koníček

Režie František Filip

Odpovědný redaktor desky
Tomáš Vondrovic

Zvuk
František Černý
Úprava gramofonového snímku
Ivan Mikota

(Převzato ze zvukového záznamu
Čs. televize Praha)

Odpovědná redaktorka obalu
Jana Řehořová

Čas prověřil, že záměr vydávat zvukové záznamy televizních filmů a inscenací na deskách je záslužný a veřejností vítaný. Zájem o tyto nahrávky napovídá, že je hodně těch, kteří chtějí mít doma gramofonovou desku, při níž by si oživilí zážitky z někdejšího televizního vysílání, a to kdykoliv, podle vlastního přání a nálady.

Mojí první zkušeností s převodem televizního filmu do gramofonové verze byla úprava Hubačova Lístku do památníku. Po této zkušenosti i po příznivé odezvě jsem nyní pro gramofonovou desku upravil další televizní film, shodou okolností natočený opět podle Hubačova scénáře, Ikarův pád.

Při zrodu televizního filmu samozřejmě nikdy nemyslím na to, že by jeho zvuk byl někdy schopný svébytné umělecké existence na gramofonové desce. Lístek do památníku mě však přesvědčil, že vzniká-li televizní dílo podle scénáře vysoké literární kvality, je pak i samo slovo schopno zaujmout a uspokojit i náročného posluchače. A nejen to; zvuk bez vizuální složky nabízí vnímavým zájemcům nový, jinak zajímavý a jinak působivý zážitek.

Při úpravě Ikarova pádu jsem si tuto zkušenost znovu ověřil. Hubačův text je už sám o sobě dobrou, silnou a poctivou literaturou. Jeho síla je ve zdánlivě prostém konkrétním lidském příběhu, který se dovede nenásilně, jakoby mimochodem dobrat pocitů a pravd obecnějších a všeplatnějších. Ikarův pád zdaleka není jen příběh notorického alkoholika, který se nerad a dlouho rozhoduje pro léčení. V Hubačově scénáři je za tímto zdánlivě prostým a jednoduchým příběhem silný myšlenkový náboj, řada podnětů k přemítání o lidské slabosti i velikosti, o soužití rodičů a dětí, o síle a účinnosti synovské lásky, o sounáležitosti i vzájemné spoluzodpovědnosti všech lidí, kteří sdílejí společný život. Tyto myšlenky samozřejmě ve scénáři nejsou přímo formulovány. Jak už to u dobré literatury bývá — všeplatnější a obecnější pravdy vystoupí na pozadí příběhu samy.

Kvality Hubačova scénáře vycítili i všichni herci, kteří na realizaci Ikarova pádu spolupracovali. A podníceni silným, pravdivým textem, odevzdali i momořádně silné a pravdivé herecké výkony. Při úpravě desky jsem si ověřil, že silný herecký prožitek nezanikne ani v pouhém zvukovém záznamu. Oproštěn od obrazu, dokonce tím více docenuji mistrovské herecké výkony Vladimíra Menšíka, Jany Hlaváčové, Jaromíra Hanzlíka, Čestmíra Řandy, Reginy Rázlové, Josefa Vinkláře, Ivy Janžurové a Františka Hanuse. Domnívám se dokonce, že Vladimír Menšík měl v Ikarově pádu svou největší příležitost předvést šíři, osobitost a neopakovatelnost svého velikého hereckého talentu, kterou také mistrovsky využil.

Domnívám se, že Ikarovu pádu převod z podoby televizního filmu do podoby gramofonové nijak neublížil. Že naopak dostal nový, svébytný život a dech. Zvuk byl zkrácen, text soustředěn, jak vyžaduje gramofonová deska. Navíc si člověk může příběh poslechnout v intimitě domova v pravou chvíli, kdy se cítí nejlépe disponován a kdy má právě náladu k poslechu a vnímání něčeho lidsky prostého, inspirujícího a posilujícího.

Prál bych si, abych se v těchto úvahách nemýlil a aby poslech této desky mohl být připočten k hezkým, nepromarněným chvilčkám života.

